

Sygn. akt XXIII Ga 27/13

POSTANOWIENIE

Dnia 25 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy

w następującym składzie :

Przewodniczący: SSO Alicja Dziekańska

Sędziowie: SO Tomasz Pałdyna (spr.)

SO Andrzej Kubica

Protokolant: Aneta Tchórzewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2013 r. w Warszawie

sprawy z wniosku STOWARZYSZENIA (...)

w W.

o zmianę danych w KRS

na skutek apelacji wnioskodawcy od punktu II postanowienia

Sądu Rejonowego (...) w Warszawie

z dnia 5 grudnia 2012 r. sygn. akt Wa XII Ns Rej KRS/(...)

postanawia:

uchylić punkt II zaskarżonego postanowienia.

Sygn. akt XXIII Ga 27/13

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 25 kwietnia 2013 roku

W postanowieniu z dnia 5 grudnia 2012 roku Sąd Rejonowy

(...) – Krajowy Rejestr Sądowy, po rozpoznaniu skargi na orzeczenie referendarza sądowego, oddalił częściowo wnioski stowarzyszenia (...) o wpis zmian w statucie

w zakresie art. 10 ust. 1 tego aktu, który pozbawia członków stowarzyszenia będących pracownikami biernego prawa wyborczego

w okresie dwóch lat od dnia rozwiązania umowy o pracę oraz w zakresie art. 10 ust. 2, który umożliwia małoletnim w wieku od 16 do 18 lat przynależność do stowarzyszenia i korzystanie z czynnego prawa wyborczego, pozbawiając ich tym samym biernego prawa wyborczego. Oba przepisy wzbudziły wątpliwości sądu meriti, które uznał

– w pierwszym przypadku – że różnicowanie członków w ich prawach

ze względu na to, czy są zatrudnieni w stowarzyszeniu narusza „zasadę równoprawności poszczególnych członków stowarzyszenia, która wynika z zasady samorządności, czyli możliwości decydowania poprzez prawo głosu oraz prawo działania w organach”. Sąd powołuje się przy tym na zmieniony jednocześnie art. 21 ust. 8 statutu, z którego ma wynikać,

że członek zarządu nie może zostać zatrudniony na podstawie umowy

o pracę w ciągu dwóch lat od zakończenia pełnienia funkcji, z czego ma wynikać, że stowarzyszenie odseparowało członkostwo w organach od zatrudnienia w stowarzyszeniu. Zdaniem sądu pierwszej instancji jest to możliwe tylko w kontekście zmian art. 21 ust. 8 statutu. Statut może bowiem dowolnie kształtować zatrudnienie (ograniczać je) w stosunku do członków i – jak ocenia – ma to uzasadnienie w treści art. 2 ust. 3 prawa

o stowarzyszeniach, które z zasady wyklucza oparcie pracy członków na zatrudnieniu. Nie może mieć jednak – jak wywodzi się dalej – wpływu na to, żeby członkowie stowarzyszenia tylko z powodu tego, iż zostali zatrudnieni, byli ograniczani w swoich prawach członkowskich. Sąd zauważa przy tym, że już z preambuły do ustawy wynika, że zrzeszanie się osób fizycznych w stowarzyszeniach jest realizacją idei wolności zrzeszania się oraz uczestniczenia w życiu publicznym oraz,

że wynikająca z art. 2 ustawy zasada samorządności oraz pracy społecznej członków, jak również wynikająca z art. 10 zasada, iż władze stowarzyszenia są wybierane, zawiera w sobie zasadę, że członkowie powinni korzystać z pełni praw i obowiązków w stowarzyszeniach.

W tym miejscu Sąd Rejonowy posługuje się przykładem odrębnego rodzaju członkostwa dla osób prawnych. To zaś – jak wywodzi się dalej – świadczy o tym, że zwyczajnym członkom stowarzyszeń przysługiwać powinna pełnia praw członkowskich, zaliczając do nich bierne i czynne prawo wyborcze.

Uzasadniając odmowę rejestracji postanowienia statutu zawartego w art. 10 ust. 2 sąd pierwszej instancji odnotowuje, że kwestia praw wyborczych małoletnich została uregulowana w art. 3 ustawy, w świetle którego jeśli w jakimkolwiek stowarzyszeniu są osoby małoletnie,

to korzystają one także z biernego prawa wyborczego na zasadach określonych w ustępie 2 art. 3 ustawy. Rozwiązanie to – zdaniem sądu – nie może zostać zmienione statutowo, albowiem z konstrukcji ustawy prawo o stowarzyszeniach wynika, że każdy przypadek, w którym ustawodawca dał prawo odmiennego uregulowania jakiejś kwestii, został wskazany jako możliwy do odrębnego uregulowania.

Apelację od tego rozstrzygnięcia wywiódł wnioskodawca, zaskarżając postanowienie w zakresie oddalającym wnioski, zarzucając sądowi pierwszej instancji naruszenie art. 16 Prawa o stowarzyszeniach poprzez uznanie, że zmiana art. 10 ust. 1 statutu jest niezgodna z art. 2

i art. 10 ustawy oraz, że zmiana art. 10 ust. 2 statutu jest niezgodna z art. 3 ust. 2 ustawy, a także naruszenie art. 2 ust. 1 i ust. 2 tej samej ustawy poprzez ingerowanie w treść zmian statutowych przyjętych przez walne zebranie wnioskodawcy w zakresie przekraczającym wymóg kontroli zgodności z prawem statutu. W konkluzji wnosi się o zmianę zaskarżonego postanowienia przez dokonanie wpisu zgodnie z wnioskiem.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest w pełni uzasadniona. Sąd Okręgowy podziela podniesione w niej zarzuty.

W ocenie sądu odwoławczego Sąd Rejonowy w prowadzonej przez siebie kontroli wykroczył poza granice kompetencji przyznanych mu przez art. 16 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 roku, Nr 79, poz. 855, ze zm.).

W świetle tego przepisu sąd bada jedynie zgodność statutu z przepisami prawa; jego uprawnienie ogranicza się zatem do konfrontacji przyjętych przez uczestników obrotu prawnego rozwiązań z normami imperatywnymi. Badanie nie obejmuje innych płaszczyzn i nie dotyczy chociażby wewnętrznej spójności aktu prawnego ujawnianego w rejestrze. Sąd nie bada też racjonalności podjętych przez członków stowarzyszenia decyzji.

Tymczasem, w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia sąd pierwszej instancji odwołuje się do założeń legislacyjnych prawa stowarzyszeń, takich jak wyrażona w preambule ustawy idea zrzeszania się, wynikająca z art. 2 ustawy zasada samorządności i pracy społecznej członków, czy z art. 10 ustawy – zasada, że członkowie powinni korzystać z pełni praw i obowiązków w stowarzyszeniach. Zasady takie

w istocie istnieją, ale o ile nie są skonkretyzowane w określonych nakazach i zakazach, o tyle nie mogą ograniczać możliwości swobodnego kształtowania statutu stowarzyszenia. Wydaje się zresztą, że te same zasady mogą

usprawiedliwiać kompetencję stowarzyszenia do dowolnego kształtowania wewnętrznych relacji. Od razu odnotować należy,

że zakwestionowane dyspozycje statutu nie popadają w sprzeczność z żadnymi normami imperatywnymi.

Uwaga ta dotyczy także kwestii biernego i czynnego prawa wyborczego osób małoletnich. Wniosku przyjętego w tym przedmiocie przez sąd nie da się wyprowadzić z art. 3 ust. 2 ustawy, bo – jak należy oceniać – przepis ten otwiera jedynie pewne możliwości, nie pozbawiając stowarzyszeń prawa samodzielnej regulacji zawartej w nim materii.

Z tych wszystkich powodów na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. orzeczono jak na wstępie.